

KVALITETS- REDOVISNING 2008

Innehållsförteckning

	sida
Inledning	3
Syfte	3
Arbete utifrån 2007 års kvalitetsredovisning	3
Förutsättningar/bakgrundsfaktorer	4
Organisation	5
Personalens kompetens.....	7
Normer och värden	9
Utveckling, lärande och kunskaper	15
Barns och elevers ansvar och inflytande.....	21
Förskola/skola och hem	24
Övergång och samverkan.....	27
Skolan och omvärlden	31
Bedömning och betyg.....	35
Uppföljning och utvärdering	38
Detta ska förskola och skola arbeta med under 2009 ...	40

Inledning

Kvalitetsredovisningen gäller för verksamhetsåret 2008 och är en viktig del i styrningen för att nå ökad måluppfyllelse. Genom att lyfta fram områden som behöver utvecklas samt genom att arbeta systematiskt och strukturerat med kvalitet och utveckling så kan vi hela tiden bli bättre.

I kvalitetsredovisningen ingår de mål som kommunfullmäktige och bildningsnämnden antagit, samt de nationella mål som finns att arbeta mot. Redovisningen omfattar förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola och obligatorisk grundsärskola. Varje enhet inom förskola och skola upprättar sin egen kvalitetsredovisning. Personalen bidrar med kunskaper och erfarenheter inom sina respektive ansvarsområden och detta sammanställs sedan av varje rektor. Den kommunövergripande kvalitetsredovisningen har sammanställts utifrån enheternas kvalitetsredovisningar samt de uppföljningar och det övergripande arbete som bildningsförvaltningen gjort för hela verksamheten.

Syfte

För bildningsförvaltningen i Hammarö kommun är kvalitetsredovisningen ett verktyg som ger en bra bild av var det finns förbättringsområden inom verksamheten. Det är viktigt för att verksamheten hela tiden ska utvecklas och bli bättre.

Genom kvalitetsredovisningen får skolans elever, lärare, ledning och övrig personal samt personal i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg en tydlig och gemensam bild av verksamheten för att kunna diskutera behovet av förbättringsåtgärder.

Även föräldrar och andra intressenter får i kvalitetsredovisningen bra information om verksamheten inom förskola, skola och skolbarnsomsorg i Hammarö kommun. Därigenom kan de delta i diskussioner om skolans utveckling, få mer insyn och ett ökat inflytande. Barn, elever och deras föräldrar får dessutom ett bättre underlag för val mellan skolor och förskolor. Enheternas kvalitetsredovisningar utgör också viktiga underlag för politiska beslut på lokal nivå.

Arbete utifrån 2007 års kvalitetsredovisning

Allt kvalitetsarbete med ständiga förbättringar syftar till ökad måluppfyllelse och att ta tillvara och utveckla barnens och elevernas lust att lära. Grunden för det livslånga lärandet läggs i förskola och skola.

Många av de slutsatser och de förbättringsområden som lyftes upp i 2007 års kvalitetsredovisning återfinns i de mål som bildningsnämnden satt upp för 2008. Målen redovisas i detta dokument.

Utvecklingsområden under 2008 har bland annat varit utvecklingsarbete inom matematik,

genus och värdegrundsarbete, samt bedömning och betyg. I arbetet med bedömning och betyg ingår också elevinflytande, arbete med individuella utvecklingsplaner och konkretisering av läroplanens mål. Andra prioriterade områden för 2008 har varit erfarenhetslärande för att sprida kunskaper mellan enheter, arbete runt miljö och hälsa för att öka elevernas medvetenhet, utbildning i småbarnspedagogik via RUC, språkarbetet i förskolan, samt ett övergripande arbete för att skapa en förskola och skola för alla barn och elever med en utveckling av särskolan i en inkluderande skola.

Förutsättningar/bakgrundsfaktorer

	2008	2007
Nettobudget (tkr):	254 397	243 685
Personalbudget (tkr):	191 271	184 750

Personaltäthet

	2008	2007	2006	2005
Förskola (antal barn/årsarbetare)	5,5	5,6	5,4	5,6
Familjedaghem (antal barn/anställd)	3,8	4,3	5,0	4,89
Skolbarnsomsorg (antal barn/årsarbetare)	18	13,3	14,1	18,0
Förskoleklass (antal årsarbetare/100 elever)	14,2	14,2	13,28	11,27
Grundskola (antal lärare/100 elever)	8,09	8,09	7,88	7,78

Antal barn/elever

	2008	2007	2006	2005
I förskoleverksamhet				
Kommunal förskola	727	775	707	663
Familjedaghem	55	60	72	70
Enskild förskola	73	73	75	68
I förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg				
Förskoleklass	189	203	186	179
Grundskola	1767	1826	1929	2187
Skolbarnsomsorg	718	700	641	723
Särskola				
Särskola i Hammarö	22	24	22	21
Särskola i annan kommun	-	-	-	-

Organisation

Kommunen utgör ett förskoleområde/skolområde som består av tio enheter. Varje enhet leds av en rektor. Av de tio enheterna så har sju enbart förskoleverksamhet eller skolverksamhet, tre bedriver både förskole- och skolverksamhet.

Vid tre av enheterna finns särskoleverksamhet och vid en enhet finns en förberedelseklass, för elever som nyss kommit till Sverige. Målet för förberedelseklassen är att elevens språkkunskaper ska utvecklas till en nivå så att eleven kan tillgodogöra sig undervisning i en klassrumssituation samt att stödja goda vänskapsrelationer i skolan och att motverka utanförskap.

Rektorsenhet	Verksamhet
Götetorps rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none"> • Förskoleverksamhet • Grundskola F-6 • Skolbarnsomsorg
Hallersruds rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none"> • Förskoleverksamhet • Grundskola F-6 • Skolbarnsomsorg
Hammarlundens rektorsenhet F-6	<ul style="list-style-type: none"> • Grundskola F-6 • Skolbarnsomsorg
Hammarlundens rektorsenhet 7-9	<ul style="list-style-type: none"> • Grundskola 7-9 • Grundsärskola år 7-10
Lillängsskolans rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none"> • Förskoleverksamhet • Grundskola F-6 • Skolbarnsomsorg • Grundsärskola år 1-6 • Förberedelseklass
Lunna rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none"> • Förskoleverksamhet • Öppna förskolan
Mörmo rektorsenhet F-6	<ul style="list-style-type: none"> • Grundskola F-6 • Skolbarnsomsorg
Mörmo rektorsenhet 7-9	<ul style="list-style-type: none"> • Grundskola 7-9 • Grundsärskola år 7-10
Mörtvägens rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none"> • Förskoleverksamhet
Nolgårds rektorsenhet	<ul style="list-style-type: none"> • Förskoleverksamhet • Familjedaghem

Modersmålsundervisning för barn och elever med annat modersmål än svenska bedrivs i liten omfattning i kommunen, 55 elever fick modersmålsundervisning eller modersmålsutbildning under 2008. Grundskoleförordningens anvisningar om modersmål följs och modersmålsundervisning erbjuds om det finns minst fem elever i grundskolan eller tre barn i förskolan som har språket som modersmål samt om behörig lärare finns. Kommunen

erbjöd i grundskolan under 2008 arabiska, engelska (största gruppen), thailändska, kurdiska/sorani, finska, persiska under våren och somaliska från hösten. En elev deltog även i undervisning i albanska i Karlstad. Inom förskolan hade vi modersmålsträning i engelska och kurdiska/sorani. För att kunna ha behöriga lärare samarbetar Hammarö med Karlstad kommun.

Förskola

Förskolorna har avdelningar med barn 1-3 år, 3-5 år och 1-5 år. Familjedaghem och öppna förskolan hör till var sin rektorsenhet med förskolor. Barn i behov av särskilt stöd är integrerade i de ordinarie grupperna där de får olika former av stöd och extra resurser finns vid några avdelningar.

Några av förskoleavdelningarna är specialinriktade på exempelvis språk eller Montessoriinspirerade. Öppna förskolan är en del av Familjecentralen och samverkar med bland annat barnavårdscentralen.

Förskoleklass, skola och skolbarnsomsorg

Vid skolorna går eleverna i de tidigare åren i huvudsak i åldersblandade grupper. Från skolår 4 är grupperna åldershomogena. Verksamheten är organiserad i arbetslag där olika kompetenser kompletterar varandra. I förskoleklass till år 3 arbetar förskollärare, fritidspedagoger och grundskollärare tillsammans i arbetslag. Från år 4 arbetar grundskollärare med olika inriktning tillsammans.

Enheterna har lokala elevhälsoteam med skolsköterska och kurator. Alla enheter har dessutom elevassistenter eller/och klassmormor i sin organisation.

Grundsärskola

Vid Lillängsskolan finns särskola för elever i skolår 1-6. En fritidsavdelning finns för särskolans barn. Särskolan på de båda 7-9-skolorna är integrerade i den övriga verksamheten men eleverna deltar vid behov i särskolans undervisning.

Personalens kompetens

Personalens kompetens är hög och de flesta redovisar att all pedagogisk personal är behörig. I särskolan arbetar lärare med specialpedagogisk kompetens med inriktning mot särskolan.

I verksamheten finns nio genuspedagoger som utbildar övriga lärare i genus- och jämställdhetsfrågor och ökar medvetandet om bemötandet av flickor respektive pojkar.

För att öka personalens kompetens genomförs fortbildning kontinuerligt. På en del områden används elevhälsoteamets personal för att öka kunskaper genom föreläsningar, hand-

ledning och konsultation. Hammarö kommun har under året anordnat gemensamma kompetensutvecklingsdagar för all personal i perspektivet 1-16 år. Dagarna har omfattat bedömning och betyg, inkludering av elever i särskolan från Specialpedagogiska institutet, förändringar i skollagen och dess förordningar, språkutveckling, nya mål och nationella prov i år 3, samt erfarenhetsutbyte kring entreprenöriellt lärande i samband med entreprenördagen i oktober 2008. Samtlig personal har utbildats i kommunens synpunktshandling, genus – myten om det motsatta könet, samt erbjudits fortbildning i data.

Rektorsenheterna har dessutom haft möjlighet att söka centrala medel för kompetensutveckling. Kulturarbetsgruppen har varit på studiebesök till Trollhättan och Simrishamn vilket har resulterat i ett djupare engagemang för kulturens roll i skolan, samt en studiedag för förvaltningens pedagogiska personal med temat kultur i skolan. Mörmo rektorsenhet F-6 har arbetat med uppbyggnad av ett rum för matematik och naturvetenskap samt föräldrautbildning i matematik. Berörda lärare har fått utbildning i hur man bygger upp en matteverkstad på Nationellt Centrum för Matematik i Göteborg. Föräldrautbildning i matematik har även genomförts. Enligt föräldrarna har utbildningen full måluppfyllelse. Hammarlundens rektorsenhet F-6, samt 7-9, har arbetat med livskunskap/SET (Social och Emotionell Träning) och "Förebyggandets konst". 16 handledare har utbildats, övrig personal har fått information och kontinuerlig utbildning. Avdelningen Lyan på Mörmo förskola har arbetat med tecken som stöd vilket har gett barnen ett komplement till det tidiga språket. Avdelningen Hyddan på Mörmo förskola har introducerat barnkonventionen för barnen med hjälp av drama, sagor m.m. Barnen har via rollspel fått leva sig in i andras situationer och de har fått kunskap om sig själv och andra, samt förståelse för människors lika värde. Personalen på Hallersruds rektorsenhet har fått kompetensutveckling i ämnet hållbar utveckling. Ett antal förskolepedagoger har deltagit i kompetensutveckling i småbarnspedagogik vid Karlstads Universitet, samt fortbildning i matematik. Genom Lärarlyftet har lärare deltagit/deltar i utbildning i matematik, kemi, teknik och svenska som andraspråk.

Förskola

All personal inom förskolan är utbildade förskollärare eller barnskötare. Många har dessutom vidareutbildning inom exempelvis språkutveckling, psykologi och specialpedagogik.

Förskoleklass, skola och skolbarnsomsorg

Nästan all pedagogisk personal är behörig. De få som inte har formell kompetens har lång erfarenhet och får stöd av behörig lärare i bedömning och betyg.

Normer och värden

Mål

Förskolan och skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfattas av dem. Bildningsnämndens verksamhet utgår från den gemensamma värdegrunden om alla människors lika värde, solidaritet och jämställdhet. En hälsofrämjande livsstil ska stimuleras för att förebygga barns fysiska ohälsa särskilt med tanke på övervikt och diabetes. Förskoleverksamhet och skola ska arbeta för att alla barn/elever utvecklar en hälsofrämjande livsstil där kränkning och mobbning inte förekommer. Verksamheten ska ge ökad kunskap om vad som främjar hälsa och ge stimulans till ett bestående intresse för regelbunden fysisk aktivitet med ansvar för den egna hälsan. Samtliga enheter ska över tid förbättra sitt resultat avseende bemötande, tillgänglighet och god kvalitet.

- Elever/ungdomar ska vid mätning hösten 2008 vara medvetna om vad som främjar god hälsa.
- Alla barn/elever ska dagligen delta i någon fysisk aktivitet i verksamheten.
- Andelen brukare som upplever att de får ett bra bemötande ska vid mätning hösten 2008 vara på minst 90 %.
- Andelen brukare som upplever att verksamheten har god tillgänglighet ska ligga på lägst samma nivå som 2006.
- Andelen brukare som anser att det är god kvalitet i verksamheten (på utförd tjänst) ska öka jämfört med 2006.
- Mål utifrån Likabehandlingsplanen för varje enhet.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Stor vikt läggs vid uppbyggande av självförtroende och empati i arbetet med barn och elever. Personalen är förebilder för barnen och markerar att våld och andra kränkningar inte tolereras. På flera skolor arbetar man med tvärgrupper med barn i klasserna F-6 där skolans faddersystem ingår som bas när man jobbat med värdegrund i åldersblandade trivselgrupper. Skolans målsättning är att varje elev ska känna sig sedd och bli respekterad. Kontinuerliga diskussioner förs i arbetslag, barngrupper och klasser kring frågor om värdegrund och bemötande av varandra. Samtliga enheter har fortsatt arbetet med genusfrågor under året, med återkommande föreläsningar och uppföljningar av genuspedagogernas arbete.

Flera förskolor och skolor använder Charliemodellen och SET i sitt värdegrundsarbete. Charlie är en evidensbaserad förebyggande metod där emotionell intelligens och social kompetens tränas. SET, Social Emotionell Intelligens, som också är evidensbaserat används för att stärka relationerna mellan lärare och elev och mellan elever.

För arbete runt barn som riskerar att fara illa finns ett gemensamt dokument mellan socialförvaltningen och bildningsförvaltningen att arbeta efter. Under året har en arbetsgrupp med representanter från rektorsgrupp, elevhälsa, bildningsförvaltningen och socialförvaltningen bildats. Uppdraget var/är att samverka främst förebyggande på gruppnivå men också att hitta konkreta samverkansformer vid händelser, kompetensutveckling och stöd.

Öppna förskolan och familjecentralen

Alla familjer erbjuds stöd, vägledning och utbildning i sin föräldraroll. Stöd erbjuds dels generellt i öppna förskolans verksamhet, men också i olika gruppverksamheter och individuellt. Under informationsträffarna får föräldrar komma i kontakt med olika yrkesgrupper för att kunna få svar på sina frågor av exempelvis specialpedagog, distriktssköterska och kurator. Öppna förskolan tar tillvara besökarnas egna önskemål om aktiviteter och erbjuder bland annat babycafé, uteverksamhet, språdbarnsmassage och spädbarnsrytmik. Familjecentralen anordnar föräldrautbildningen KOMET (Kommunikationsmetod) med två certifierade gruppleadare för att diskutera relationer, problembeteenden och andra frågor.

Förskola

Förskolorna arbetar med att varje barn ska ha en självklar plats i gruppen, att alla ska bli accepterade oavsett nationalitet, hudfärg, kön eller kultur. Personalen möter varje barn på dess egen nivå och lägger stor vikt på att stärka självförtroende och empati. Man pratar om hur en bra kompis är och övar på hänsyn, turtagande och samarbete.

Flera förskolor använder dramatisering och rollspel för att väcka barnens intresse och nyfikenhet kring värdegrundsfrågor såsom vänskap, relationer och barnkonventionen. Inom Nolgårds rektorsenhet får barnen göra sin egen kompisbok där de får träna på att lyfta fram varandras goda sidor. Fokus läggs även på avslappning och massage för att barnen ska få ge och ta emot kramar. På Mörtvägens förskola använder man en ”må-bra-stol” som barnen får turas om att sitta i och berätta bra saker om varandra. Götetorps rektorsenhet arbetar med gemensamma vänskapsgrupper med barn/elever från 1-12 år för att stärka vänskapen.

Barnens hälsa är ett viktigt område. Både förskolor och familjedaghem är mycket utomhus och flera har valt att ersätta glass med frukt vid olika firanden. Man arbetar för att måltiderna ska vara lustfyllda och smaka gott så att barnen får den energi och näring som de behöver. Barnen uppmuntras att smaka på all mat som serveras. Flera rektorsenheter har regelbundna rörelsepass och skogspromenader. Barnen har fått samla in, sortera och återvinna skräp och barnen har blivit mer medvetna om miljö och klimat.

Skola

Skolorna samverkar med biblioteket för att få tips på litteratur som är bra ur genusperspektiv. För att öka medvetenheten när skolorna köper in lekmaterial och läromedel görs granskningar ur genusperspektiv. På Mörmo rektorsenhet F-6 har eleverna även uppmärksammats på olikheter mellan könen inför deras praktikdagar. Rörelselekar presenteras både ur genus- och hälsoperspektiv för att medvetandegöra eleverna. Skolorna har likabehandlingsgrupper och trivselteam. Lillängsskolan F-6 har dessutom en hälsogrupp som bland annat har ordnat nyttig frukost för eleverna.

På Hammarlundens rektorsenhet F-6 har man arbetat med hälsa som tema under året. Man har gjort samarbetsövningar med materialet Livsviktigt, samt haft hälsa som en stående punkt på klassrådet. Lektioner avbryts för att eleverna ska få möjlighet att röra på sig en kort stund. Rektorsenhetens barn och elever har deltagit i Hälsoäventyret som är ett projekt gällande Kropp och Knopp. Ett arbetslag har dessutom deltagit i integrationsprojektet Navet med Karlavagnen på Kronoparken.

Arbetet med likabehandling sker kontinuerligt på 7-9-skolorna under lektions- och projekttid. Aktuella händelser tas upp till diskussion av den för stunden ansvarige läraren. Värderingsövningar sker också fortlöpande under klassrådstitid. Eleverna tar del av likabehandlingsplanen och är med och utvärderar planen i slutet av varje läsår. Under värdegrundsveckan i slutet av höstterminen arbetar lärare och elever med olika värderingsövningar som strävar efter att skapa trygga klasser, grupper och elever. Inom kommunen arbetar man också med Projekt Då och Nu som ska stödja och stärka ungdomar i deras utveckling för att främja demokrati och mänskliga rättigheter. Fadderverksamhet är viktigt, särskilt när skolorna startar upp på hösten.

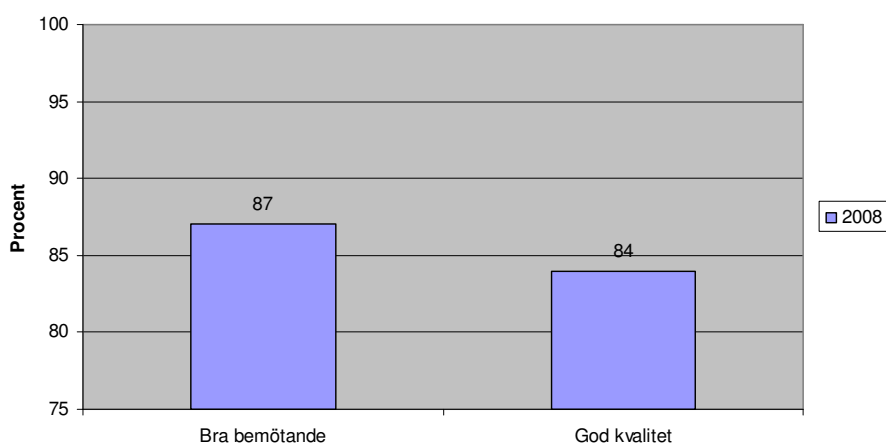
Skolbarnsomsorg (fritids)

Även i fritidsverksamheten fortsätter det arbete med genus och värdegrund som påbörjas under skoldagen. Man har styrda aktiviteter där flickor och pojkar erbjuds icke könsrelaterade sysselsättningar. Personalen på fritids stöttar och hjälper barnen att lösa konflikter och den sociala förmåga övas genom samarbete. Fritids bidrar också till en bra hälsa eftersom man uppmuntrar till många utomhusaktiviteter. Genom aktiviteterna i fritidsverksamheten vågar barnen prova nya saker oberoende av kön och har upptäckt att det är roligt med fysisk aktivitet. På Hammarlundens rektorsenhet F-6 har fritids arbetat med en musikal med värdegrundstema som visats upp för barn och föräldrar.

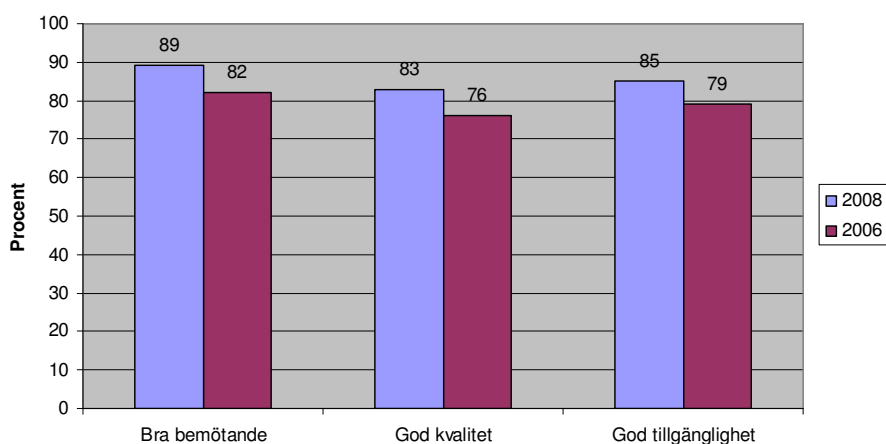
Resultat

90 % av eleverna redovisade vid uppföljningen att de var medvetna om vad som främjar god hälsa. 68 % av eleverna uppgav vid uppföljningen att de dagligen deltar i någon fysisk aktivitet. Andelen elever som upplever att de får ett bra bemötande är 87 %, medan antalet föräldrar som upplever att de får ett bra bemötande är 89 %. 1 % saknas för att uppnå målet på 90 %. Andelen föräldrar som upplever att verksamheten har god tillgänglighet är 85 %, jämfört med 79 % 2006. Andelen elever som anser att verksamheten har god kvalitet är 84 %, andelen föräldrar som anser att verksamheten har god kvalitet är 83 %.

Andel elever som anser att de får ett bra bemötande av personalen i skolan och att verksamheten vid deras skola har god kvalitet

Andel föräldrar som anser att de får ett bra bemötande av personalen i förskolan/skolan, att verksamheten har god kvalitet och tillgänglighet.

Förskolan

Värdegrundsarbete och genus är viktiga områden inom förskolan. Större vikt har också lagts på barnens hälsa, exempelvis att äta nyttigare och röra sig mer. Barnen är ute varje dag och de flesta besöker skogen varje vecka. Rörelse är ett ständigt återkommande inslag i verksamheten. Personalen inspirerar barnen att leka utifrån deras egna förutsättningar istället efter könsroller. De tränar barnen att ha omtanke om varandra och se andras behov.

Skolan

Genom värdegrundsdiskussioner är personalen mer medveten om sin roll som förebild. Detta avspeglar sig på barnen. Diskussionerna skapar ett gemensamt värdegrundsspråk för barn och vuxna och är en hjälp vid konflikthantering. Barnen känner trygga i och vågar prova på aktiviteter som de vanligtvis inte väljer. Antimobbningsteam och trivselteam är kända på skolorna och arbetar aktivt för en bra arbetsmiljö.

Mörmo rektorsenhet 7-9 arbetar med elevvärdar vilket har gett resultat när det gäller minskat klotter, nedskräpning och skadegörelse. Eleverna har fått en ökad förståelse för dessa arbetsuppgifter och för att deras beteende direkt påverkar deras läromiljö.

Särskolan

Samtal om demokratiska värden har resulterat i ett accepterande klimat och att elever känner sig trygga med vuxna och kamrater. De olika aktiviteterna inom hälsa och livsstil har väckt intresse och visat möjligheter för ökad fysisk aktivitet.

Rektorsenheterna med särskola strävar efter att elever som är inskrivna i särskolan också finns med i vanlig grundskoleklass i så stor utsträckning som möjligt med olika stödinsatser. Eleverna inkluderas i skolans verksamhet. I särskolan på Lillängsskolan F-6 förs diskussioner varje vecka och praktiska övningar genomförs med värdegrunden i fokus. Detta har bland annat resulterat i en film har gjorts vilket har uppmärksammat eleverna på konsekvenserna av deras handlande och vikten av att vara en bra kamrat. För särskolan har den dagliga dokumentationen lett till ökad kontakt mellan hem och skola. Eleverna har stimulerats till ökad fysisk aktivitet och blivit mer medvetna om sina matvanor.

Analys och bedömning av måluppfyllelse

Variationerna mellan enheterna kring elevernas medvetenhet kring vad som främjar god hälsa är mellan 84 % och 100 %. Mellan 38 % och 100 % av eleverna på enheterna anger att de dagligen deltar i någon fysisk aktivitet i verksamheten.

Resultatet för målen beträffande bra bemötande, god tillgänglighet och god kvalitet skiljer sig något mellan de olika enheterna. Den enhet som når högst resultat kring bemötande har 95 % av eleverna som anser att de får ett bra bemötande, samt 96 % av föräldrarna. Denna

siffror varierar sedan till 75 % av eleverna och 79 % av föräldrarna på de olika enheterna. Den enhet som når högst resultat kring god kvalitet har 100 % av eleverna som anser att de får ett bra bemötande. Enheten med högst resultat har 96 % av föräldrarna som anser att verksamheten har god kvalitet och 100 % av eleverna. Denna siffra varierar sedan till 51 % av eleverna och 71 % av föräldrarna på de olika enheterna. Målet är uppnått att andelen brukare som anser att kvalitet i verksamheten (på utförd tjänst) skall öka jämfört med 2006 då siffran var 76 %.

På frågan om verksamheten har god tillgänglighet anser mellan 75 % och 94 % av föräldrarna att tillgängligheten är god. Målet är uppnått att andelen brukare som upplever att verksamheten har god tillgänglighet skall ligga på lägst samma nivå som 2006 (79 %). Enheterna bedömer sig ha en måluppfyllelse på fyra och fem av fem möjliga. Alla enheter analyserar och utvärderar arbetet utifrån sitt eget resultat. Vad är orsaken till skillnaderna? Pedagogerna lägger stor vikt vid arbetet med att grundlägga en trygghet hos barnen från det de börjar i förskolan till de lämnar grundskolan. Likabehandlingsarbetet bedrivs kontinuerligt vilket gör att frågorna ständigt är aktuella och det blir mindre punktinsatser eftersom diskriminering och mobbning minskar. Åtgärderna som vidtas i skolan bidrar till att barnen lär känna varandra över åldersgränserna. De yngre barnen visar trygghet genom att spontant söka kontakt med de äldre barnen. Barnen visar hänsyn och ansvar för varandra. Det finns en trygghet för både barn och vuxna i att man tydliggjort vart man ska vända sig i olika problemsituationer. Nyfikenheten och intresset för genusfrågor har väckts och personalen är mer medveten om sitt sätt att bemöta pojkar respektive flickor. En ökad fokusering på förebyggande hälsa leder till bättre hälsa och större arbetsglädje. Fokus har lagts på att barn och elever har roligt tillsammans i lek och rörelse utan att det behöver handla om att tävla mot varandra. Istället uppmuntras samarbete och teambuilding. Elevernas ökade intresse för fysiska aktiviteter under raster har även lett till att gruppssammanhållningen har förbättrats.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Man behöver fortsätta arbetet med att utveckla kunskaperna kring genusfrågor genom att ta del av varandras kunskaper och använda de genuspedagoger som finns i verksamheten. Enheterna behöver ta del av varandras arbete för att få kunskapen om vad de enheter gör som får så goda resultat. Flera enheter lyfter fram att det är viktigt att arbeta tillsammans i arbetslagen och mellan rektorsenheter för att få reflektionstid kring värdegrundsfrågor och förhållningssätt, samt utbyta erfarenheter och goda exempel. Flera enheter fortsätter sitt arbete mot mer åldershomogena grupper och arbetar vidare med att definiera ordet kärnverksamhet i samarbete med föräldrar. Eleverna kan ges större möjligheter till daglig fysisk aktivitet genom att förlägga fler lektioner utomhus och erbjuda aktivitetsscheman.

Utveckling, lärande och kunskaper

Mål

Förskolans pedagogiska verksamhet ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Skolan är en mötesplats där människor ska växa och utvecklas för att forma morgondagens samhälle. Mötet med skolan leder till att de studerandes tillit till sitt eget lärande och lusten till fortsatt lärande ökar. Barns/elevs lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år. Elevhälsoteamets olika kompetenser är viktiga för tidiga upptäckter av barn/elever i behov av stöd.

- Andelen elever som vid mätning i oktober år 1 kan läsa ska vara 85 %. (LUS 9)
- 90 % av eleverna ska våren 2008 klara de kommungemensamma målen i matematik för år 3.
- Andelen elever som år 5 klarar målen i svenska, matematik och engelska ska öka jämfört med 2007.
- Alla elever ska nå målen i övriga ämnen år 5.
- Våren 2008 ska andelen elever med fullständiga betyg år 9 vara högre jämfört med 2006 (89 %).

Insatser/åtgärder för att nå målen

Elevhälsoteamet stöttar personalen med utbildning, men även direkt i arbetet med elever och deras föräldrar för att tidigt fånga upp de som är i behov av särskilt stöd. Riktlinjer för elevärendegången finns utarbetade. Specialpedagogerna har en viktig övergripande roll vid kartläggning av behov, åtgärdsprogram och specialpedagogiskt tänk runt barn och elever.

Förskola

Språkutvecklingen har fått större fokus under året inom förskolan. Personalen har deltagit i kommungemensamma föreläsningar av språkpedagogen kring språkutveckling i perspektivet 1-16 år och med utgångspunkt i senaste forskning runt språket. Samtliga föräldrar inom förskoleverksamheten erbjöds vid höstens föräldramöten motsvarande föreläsning men i förkortad version.

Leken har stor betydelse i förskolan vilket personalen är medveten om och arbetar aktivt för att stimulera. Bland annat genom att skapa miljöer som lockar till lek, samt att barnens intressen får vara med och styra de aktiviteter som genomförs.

Språkutvecklingen hos alla fyra- och femåringar testas enligt TRAS (Tidig Registrering Av barnets Språkutveckling). Språkutvecklingen stimuleras genom rim, ramsor, läsning, ordlekar, drama och sånger. Genom samarbete med biblioteket erbjuder de flesta förskolor föräldrar att låna hem böcker direkt från förskolan.

Personalen på småbarnsavdelningen Lyan på Mörmo förskola arbetar med tecken som stöd, delvis på grund av några barns behov av extra stöd till talet. Personalen väljer de ord som

barnen har mest användning för såsom tecken vid maten, i leken samt vardagsituationer. Mörtvägens rektorsenhet har gjort språkpåsar för att träna barnens språk. Bokstäver och siffror är synliga på avdelningarna för att väcka barnens intresse och öka nyfikenheten. Flera förskolor delar upp barnen i mindre grupper för att få en kreativ, stimulerande, lugn och harmonisk lärmiljö. Då skapas andra möjligheter till lek och dialog mellan barnen och det finns en vuxen som stöttar. Det är viktigt att stimulera barnens förmåga att fantisera och ge dem tid med lektunder utan avbrott. Avdelningarna strävar också efter att ha lekmaterial tillgängligt, materialet ska vara överskådligt och inspirera till lek och lärande.

Skola

Inom skolan har matematiken haft stor betydelse under året med många olika arbetsformer för att stimulera matteutvecklingen. Hallersruds rektorsenhet integrerar kreativ matematik, bild, svenska och miljöaktiviteter i olika temaarbeten inom- och utomhus. Med sitt förhållningssätt till barnen försöker pedagogerna stimulera dem till att genom egen drivkraft ta ansvar för sitt lärande. Mörmo rektorsenhet F-6 ger barnen en egen målbok för att tydliggöra målen i samtliga ämnen. Där sätts mål för olika arbetsområden in och utvärderas både av eleven själv och av lärare.

Från år 1 i grundskolan ges riktat stöd till de elever som enligt förskolläraarnas bedömning behöver det. Genom att kartlägga eleverna finner pedagogerna varje elevs utvecklingsnivå och anpassar det fortsatta arbetet. De medvetandegör eleven om dess utveckling och stärker tilliten till den egna förmågan och synliggör elevens arbetsinsats genom att låta eleverna utvärdera lektionen, dagen eller veckan. Alla elever ska utifrån sitt behov och sina individuella förutsättningar för lärande ges stöd med hjälp av exempelvis specialpedagog, speciallärare eller kompensatoriska hjälpmedel. Man strävar att anpassa undervisningen till varje enskild elev.

Under vårterminen 2008 har projektet ALLA KAN som riktar sig till elever med läs- och skrivsvårigheter eller dyslexi slutförts. Projektet har pågått i två och ett halvt år och inkluderat elever, vårdnadshavare och lärare på Hammarlunden 4-9 samt Hallersrud 4-6. Projektet har skapat inarbetade rutiner när det gäller elever i behov av särskilt stöd med datorer som ett hjälpmedel. Elever vid övriga skolor har också erbjudits datorer som kompensatoriskt hjälpmedel. Cirka 100 elever har bärbar dator.

Biblioteket besöks regelbundet av klasser för att stimulera läsandet. Flera skolor genomför även olika läsprojekt som läsveckor, läsecirklar och recensioner. Alla enheter lägger ner mycket arbete på att följa upp läsutvecklingen och många har satsat på att köpa in nya skönlitterära böcker. För att öka läslusten och läsförståelsen köpte alla arbetslag år 1-3 in elevnära litteratur.

Flera arbetslag deltar i SoL-projektet (Skapa och Lära) för att få verktyg för alternativa arbetssätt, där traditionella ämnen blandas med drama, bild och dans.

Skolbarnsomsorg (fritids)

Inom skolbarnsomsorgen bidrar man till att nå kunskapsmålen i svenska och matematik genom praktiska aktiviteter såsom handarbeten, tävlingar, styrd lek och tärningsspel. Man tränar också på de sociala målen som att visa hänsyn, ta initiativ och kunna lösa konflikter. På Hammarlundens rektorsenhet F-6 har fritids bland annat haft besök av en synskadad förälder med ledarhund. Barnen ställde frågor och lärde sig mer om hur man visar hänsyn.

Särskolan

De individuella utvecklingsplanerna (IUP) har utvecklats och omfattar nu både kunskapsmål och sociala mål. Strävansmålen kopieras och sätts upp för att bli tydliga och kunna diskuteras dagligen.

På särskolan arbetar man med individuella uppgifter för att eleverna ska nå sina mål. För att underlätta läsningen/läsinlärningen används bland annat talande tangentbord, cd-spelare och LexiLäser. Biblioteksbesök varje vecka och högläsning varje dag görs för att stimulera elevernas läsinträsse. Särskolan på Lillängsskolan F-6 tillverkar dessutom eget material anpassat till varje elev för att ge dem bästa möjliga förutsättningar för inläring.

Resultat

Personalen upplever TRAS som ett bra redskap för att synliggöra språkutvecklingen hos barnen. Cirka 500 föräldrar har fått ökade kunskaper om barns språkutveckling utifrån den senaste forskningen. Både barn och pedagoger har blivit mer medvetna och ytterligare intresse har väckts för matematik, teknik och språk. Barnen påvisar ett ökat intresse för bokstäver och siffror. Barnens och elevernas självförtroende har stärks så att de på ett positivt och nyfiket sätt aktivt vågar och kan delta utifrån sin förmåga.

Andelen elever i kommunen som klarar LUS punkt nio i oktober år 1 är 87 procent.

90 % av eleverna i år 3 klarade målen i matematik.

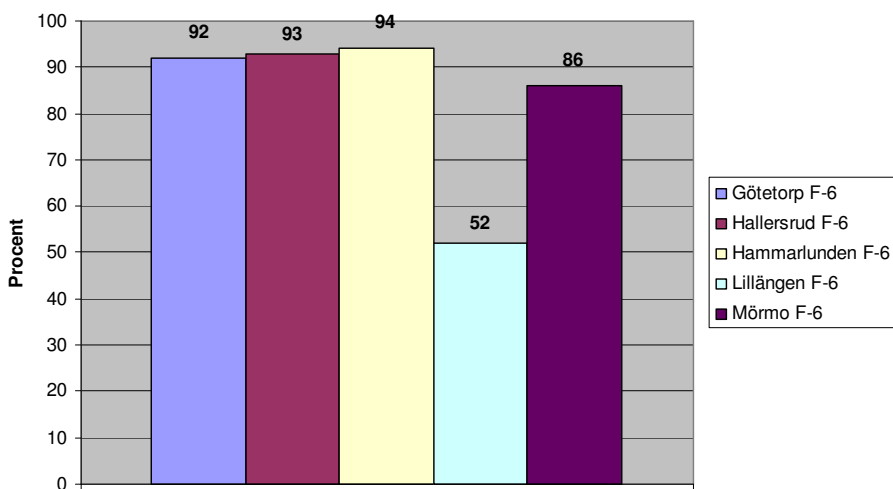
Andelen elever som år 5 klarar målen i svenska, matematik och engelska ökade jämfört med 2007 enligt följande: andelen elever som klarat målen i år 5 har i svenska ökat från 90 % till 95 %, i matematik från 87 % till 92 % och i engelska från 91 % till 97 %.

Andelen elever som når målen i övriga ämnen år 5 varierar mellan 94-99 %, flera ämnen ligger på 99 %. Totalt sett var det fyra flickor och fyra pojkar som inte klarade delmålet i simning 200 meter.

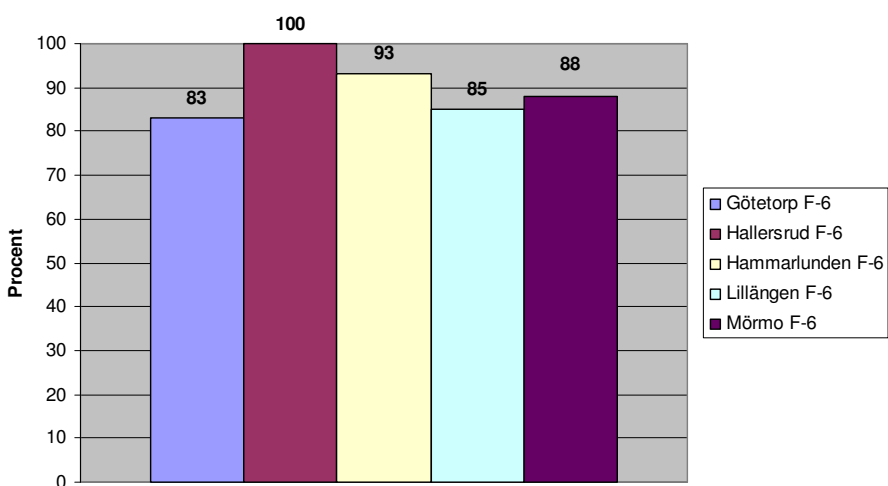
Våren 2008 hade 93 % av eleverna i år 9 fullständiga betyg, vilket var högre än 2006 då siffran var 89 %.

Ovanstående resultat redovisas fördelat på enheterna i diagrammen som följer.

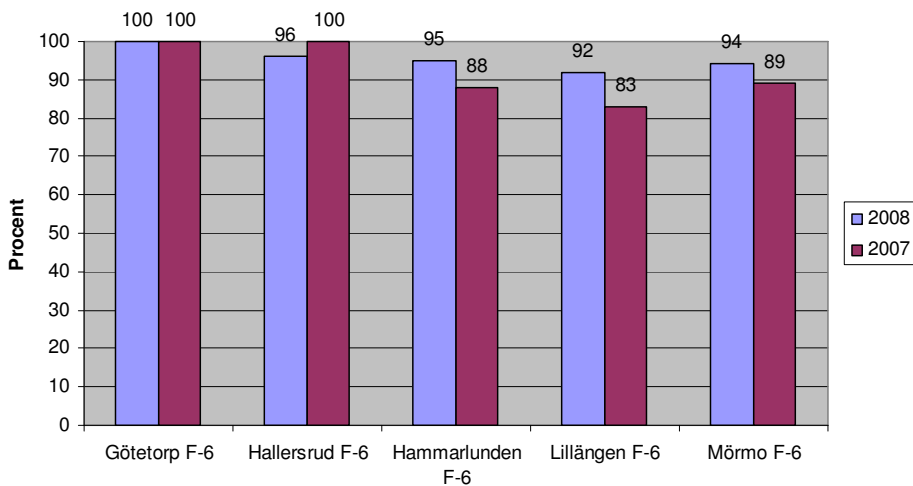
Andel elever som kan läsa oktober år 1 (LUS punkt 9)

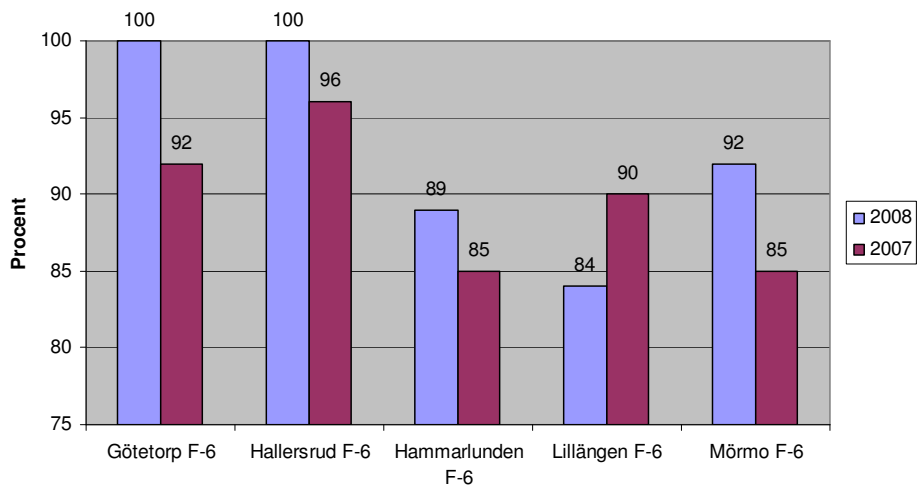
Andel elever som nått kommungemensamma mål i matematik maj år 3

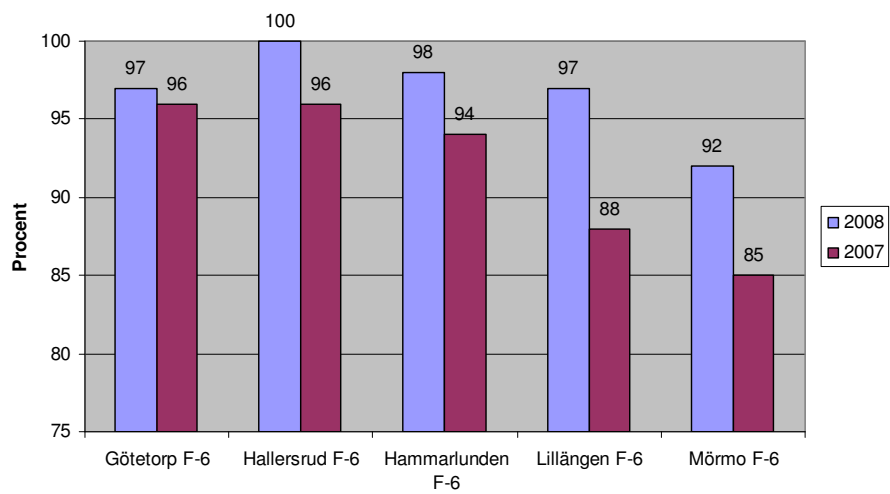
**Andel elever som klarar kunskapsmålen i svenska år 5
(mål att vara högre vid mätning 2008 än 2007)**

**Andel elever som klarar kunskapsmålen i matematik år 5 -
(mål att vara högre vid mätning 2008 än 2007)**

**Andel elever som når kunskapsmålen i engelska år 5
(mål att vara högre vid mätning 2008 än 2007)**

Analys och bedömning av måluppfyllelse

Samtliga enheter bedömer måluppfyllelsen till nivå fyra av fem möjliga. Resultatet beträffande andelen elever som vid mätning i oktober år 1 kan läsa mellan 52 % och 94 %. Målet att andelen skulle vara 85 % överstegs därmed. Variationen beror delvis på att enheterna har olika antal elever som har ett annat modersmål än svenska. Andelen flickor som klarade målet i LUS (steg 9) var 96 % och andelen pojkar var 78 %. Då övervägande antal av de som inte nått målet är pojkar behöver frågor om hur pojkar blir bemötta, vilka sagor de får höra och hur samtal förs med dem diskuteras. Kanske måste verksamheten både i förskola och förskoleklass tänka vidare kring vad de erbjuder pojkarna och hur de erbjuder det.

Andelen elever som nått de kommungemensamma målen i matematik i maj år 3 är 90 % och skiljer sig på enheterna mellan 83 % och 100 %. Även detta mål uppnåddes därmed. Det finns även variationer mellan enheterna i andelen elever som klarar kunskapsmålen i svenska år 5 mellan 92 % och 100 %, i matematik mellan 84 % och 100 %, samt i engelska mellan 92 % och 100 %. Vissa enheter håller en jämn och hög nivå i samtliga resultat. Andelen elever som når målen i övriga ämnen år 5 varierar mellan 94-99 %, flera ämnen ligger på 99 %. Det är ett mycket bra resultat trots att det inte är måluppfyllelse.

Våren 2008 hade 93 % av eleverna i år 9 fullständiga betyg, vilket var högre än 2006 då siffran var 89 %. Det målet uppnåddes därmed då andelen ökade med 4 %. Resultatet varierade mellan 88 % och 94 % på enheterna.

Intresset för både matematik och för läsning har ökat. De flesta beskriver det positiva med att arbeta i perspektivet 1-16 år och den helhetsbild som det ger.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Elever i behov av särskilt stöd ska fortsätta prioriteras och man ska fortsätta satsningen på matematik. Flera enheter betonar att specialpedagogens kompetens bör tillvaratas ytterligare inom förskolan. Vikten av elevnära litteratur lyfts även fram.

Samarbetsmöjligheterna över stadiegränser kan utvecklas ytterligare för att ta tillvara de äldre elevers kompetens inom olika områden.

Sagostunder och berättarsamlingar ska behovsanpassas i större utsträckning än idag.

Personal behöver ytterligare kompetensutveckling och ständigt följa forskningen för att arbeta med att främja en tidig språkutveckling, både hos flickor och pojkar som leder direkt in i läs- och skrivutvecklingen. Tid till fördjupad läsning och samtal som väcker lusten hos barnen behöver prioriteras. Flera enheter vill dessutom utveckla arbetet med barnkonferenserna, TRAS och IUP. Elevernas målformuleringar och arbetet med IUP behöver lyftas fram mer i det vardagliga arbetet. Flera enheter anger även att tillgängligheten till datorer med Internet skulle underlätta arbetet för personal och elever.

Barns och elevers ansvar och inflytande

Mål

Barnens/elevernas sociala utveckling förutsätter att de allt efter förmåga får ta ansvar för miljön i förskola och skola. Barnens/elevernas behov och intressen bör ligga till grund för utformningen av verksamheten och utbildningen. Demokratiska arbetsformer med ett reellt inflytande gäller. Elevernas medvetenhet om läroplanens olika mål på det individuella planet ska öka.

- Alla elever ska hösten 2008 ha förståelse för hur de kan få godkänt betyg år 9.
- Alla elever ska hösten 2008 kunna definiera personliga mål och arbeta efter dem.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Vid fyra tillfällen under året bjöds elevråden vid kommunens 7-9-skolor in till möte med förvaltningschefen samt de förtroendevalda i bildningsnämndens arbetsutskott för att ha en dialog kring aktuella frågor som rör eleverna.

För att lärarna skulle få ytterligare kunskap och bli säkrare i bedömning och betyg samt kursplaner fortsatte det arbetet under våren. Alla enheter har arbetat med att få barn och elever delaktiga i arbetet med att formulera egna mål.

Förskolan

Inom förskolan utgår man ofta från barnens intresse i temaarbeten. Utifrån den utveckling barnen befinner sig i anpassar man sedan verksamheten.

Genom så kallat bordsvärdssystem eller veckans hjälprea får barnen delta i de vardagliga sysslorna och känna ansvar och delaktighet.

Diskussioner kring IUP i förskolan har pågått under året och alla barn har en portfolio som visar på deras utveckling. Värdegrundsfrågor är viktiga för att barnen ska ta ansvar för och vara rädda om sig själva och andra.

Hallersruds rektorsenhet arbetar mycket med miljöfrågor där barnen får lära sig om sopsortering och att inte skräpa ner i naturen. Barnen får lära sig att ta ansvar för sina egna och andras saker genom att hänga upp sina kläder, städa upp efter sig och respektera varandra.

Mörtvägens rektorsenhet har skapat flera intressegrupper där barnen väljer i vilken aktivitet de vill delta utifrån sina intressen.

Nolgårds rektorsenhet arbetar för att vara lyhörda för barnens tankar och idéer. De äldre barnen är med och påverkar verksamheten i samlingar och i grupper. Barnen har varit med och planerat för en samling och sedan genomfört den. Barnen har fått känna sig extra viktiga och utvalda vid aktiviteter som Veckans konstnär och Veckans kompis.

Skolan

Alla elever har en upprättad individuell utvecklingsplan (IUP) med skriftliga omdömen som görs gemensamt mellan elev, föräldrar och lärare.

Målen tydliggörs för eleverna på olika sätt och många elever får själva vara med och skriva sina mål. Många synliggör målen genom att hänga upp dem i klassrummet. Lärare och elever omformulerar läroplanernas mål till barnens språk. Inför nya arbetsområden får eleverna vara med och diskutera hur man ska arbeta för att nå målen.

Alla enheter har kontinuerliga klassråd och elevråd. Även matråd och miljöråd förekommer. Skolornas faddersystem uppmuntrar eleverna till att ta ett ansvar för varandra och den gemensamma miljön på raster, utflykter och gemensamma trivselsituationer. Mörmo rektorsenhet F-6 har IUP-lektioner varje vecka där eleven arbetar med sin IUP, samt skriver nya mål när det behövs.

På kommunens två 7-9-skolor är demokratiska arbetsformer en naturlig del av den dagliga verksamheten. Eleverna får ökat ansvar utefter mognad. Eleverna deltar i och planerar samt genomför olika evenemang såsom friluftsdagar, niornas bal och arbetslagsaktiviteter. Eleverna väljer själva arbetsuppgifter, inriktning på tema- och projekttid, samt är med och påverkar redovisningssätten.

Resultat

Beträffande målet att alla elever hösten 2008 ska ha förståelse för hur de kan få godkänt betyg år 9 visar elevenkäten att 76 % av eleverna anser sig ha denna förståelse. 73 % av eleverna anser att de kan definiera personliga mål och arbeta efter dem.

Alla elever i grundskolan har en upprättad IUP. Flera enheter har avsatt tid på schemat för eleverna att arbeta med sin IUP. Enheter har också tagit fram ett självskattningsschema för att eleverna ska kunna bedöma sig själva inför utvecklingssamtal då IUP skrivs.

Inom förskolan ser det lite olika ut med de individuella utvecklingsplanerna, några har kommit igång och andra är på väg. Arbetet kring portfolio och TRAS inom förskolan anses ha ökat barnens medvetande om sitt eget lärande. I förskolan visar IUP: n vad pedagogen kan göra för att stötta barnens utveckling och lärande.

Analys och bedömning av måluppfyllelse

När bildningsnämnden skriver resultatmål för första gången utgår dessa alltid från 100 % måluppfyllelse. Detta medför att resultatmålen är svåra att uppnå trots de goda resultaten. Resultatet kring elevernas förståelse för hur de ska få godkänt varierar mellan enheterna från 59 % till 95 %. Resultatet kring elevernas upplevelse av att de kan definiera personliga mål och arbeta efter dessa varierar på mellan 55 % och 100 %. De stora skillnaderna kan

bottna i olika arbetssätt på enheterna, de väljer att fördjupa sig i olika ämnesområden, samt att olika mycket tid har ägnats åt målarbete och kompetensutveckling kring detta.

Alla enheter skattar måluppfyllelsen till nivå tre eller fyra av fem möjliga.

Arbetet med IUP har kommit en god bit på vägen, det har börjat bli en naturlig del av verksamheten. Men rutinerna runt planerna kan förbättras. Exempelvis behövs tid för att göra regelbundna återkopplingar till varje elev. Alla anser att elevernas ökade kunskap om målen ger dem ett bättre inflytande över sitt eget lärande.

Det är viktigt att betona att delaktighet och inflytande inte är samma sak. Barnen kan vara delaktiga utan att utöva inflytande. För att få inflytelserika barn krävs närhet och nyfikenhet från trygga vuxna. En framgångsfaktor är att, all stöttning i att utveckla lusten att leka och lära grundar sig på barnens starka sidor. Där de vuxna finns bland barnen, utspridda i leken, ser enheterna de bästa resultaten. Den vuxne kan vara med och fånga upp och stötta goda idéer bland barnen.

För att garantera en likvärdig skola och likvärdig bedömning är det viktigt att både gemensamt och övergripande arbete fortsätter i kommunen i perspektivet 1-16 år.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Elevernas kunskaper om mål ska utökas. Målen bör fortsätta att anpassas så att de är tydliga för eleverna. Vi behöver i vissa fall behovsanpassa våra insatser och tolka/efterfråga barnens känslor och synpunkter mer i vardagen. De vuxna kan i vissa fall bli bättre på att sprida sig bland barnen i lek ute och inne. Flera enheter betonar att de behöver arbeta mer med att tydliggöra för barn och elever vad de kan vara med och påverka i sin arbetsmiljö. Mer tid behöver ges till att efter lektioner och avslutade arbetsområden diskutera hur målen nåtts, vad man lärt sig och vad som gjorts för att öka elevernas reflektionsförmåga. Det är av stor vikt att tydliggöra för eleverna vilket ansvar som förväntas av dem, samt vilket inflytande de har. Det är viktigt att låta eleverna ta ett ökat ansvar för sin lärmiljö.

Arbetet med likvärdig bedömning i perspektivet 1-16 år, både övergripande och på respektive enhet, behöver fortsätta.

Förskola/skola och hem

Mål

Förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan/skolan.

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

- Elever och föräldrar ska uppleva att det finns en fungerande individuell utvecklingsplan (IUP)

Insatser/åtgärder för att nå målen

Under året har användningen av Fronter utvecklats ytterligare. Som ett administrativt verktyg för personalen har Fronter kommit igång bra. Många använder Fronter för att hämta information både från sin egen enhet och från bildningsförvaltningen som helhet. Arbetet med en fungerande individuell utvecklingsplan (IUP) har fortlöpt under året. För eleverna med annat modersmål än svenska tar pedagogerna hänsyn till deras bakgrund och levnadsvillkor. Stor vikt läggs vid att förmedla IUP: n på en nivå som gör att elever och vårdnadshavare förstår. Vid behov används tolk för information om skolans värdegrund, mål och arbetssätt.

Personalen har under året även fått utbildning i kommunens synpunktshantering för att kunna ta emot och förmedla synpunkter på ett professionellt sätt.

Förskola

Inom förskolan läggs man stor vikt vid den dagliga kontakten med föräldrar vid lämning och hämtning. De flesta skickar ut nyhetsbrev med aktuella händelser och datum till hemmen. Föräldrarna inbjuds när olika traditioner firas men förskolorna försöker uppmuntra till besök även vid andra tider. Utvecklingssamtal, föräldramöten och enhetsråd är självklart också viktiga mötesplatser. Information sker både muntligt vid daglig kontakt och möten, och kompletteras med skriftlig dokumentation i portfolion och IUP: n. Stort fokus läggs på inskolningen där förtroende och samarbete är viktigt. På Nolgårds rektorsenhet sker första mötet med barnen i hemmet då även ett fadderbarn är med. Mörtvägens rektorsenhet har även infört föräldrasamtal som ett komplement till utvecklingssamtalen. Det ägs i allt högre grad av föräldrarna, som på detta sätt hjälper personalen i planering och utvärdering av verksamheten.

Förskoleklass

Mycket engagemang och tid läggs ner på att introducera barn och deras föräldrar till skolan. Kontakter med föräldrarna sker dagligen vid lämning och hämtning. Synpunkter

och funderingar kan även tas upp vid föräldramöten. Information går ut via veckobrev men även i samband med utvecklingssamtal. Vårdnadshavare uppmuntras även att hjälpa till vid friluftaktiviteter och utflykter och därmed delta mer i sina barns utveckling.

Skola

Utvecklingssamtal och föräldramöten är viktiga forum för kontakt mellan skola och hem.

Vid utvecklingssamtal finns den individuella utvecklingsplanen med som grund.

Föräldrar är alltid välkomna att delta i verksamheten och uppmuntras också till detta.

Veckobrev och månadsbrev skickas ut till hemmen. Många har kontaktböcker för kommunikation mellan skola och hem.

För barn i behov av särskilt stöd sker regelbundna träffar mellan skola och föräldrar.

Åtgärdsprogram skrivs gemensamt av elev, föräldrar och skola.

På kommunens två 7-9-skolor arbetar man även med ÖPP, Örebro preventionsprogram, som är ett föräldraprogram för förebyggande arbete mot droger. Resultaten från undersökningen Ung i Värmland från Kartads universitet för elever år 9 visar att alkoholkonsumtionen i Hammarö kommun ligger näst lägst i länet. Konsumtionen har dessutom stadigt minskat i tio år, vilket är ett resultat av ett aktivt förebyggande arbete.

På Mörmoskolan 7-9 har man öppet hus för alla föräldrar en lördag, Mörmodagen, då de kan följa en vanlig skoldag.

Skolbarnsomsorg (fritids)

Inom skolbarnsomsorgen förekommer kontakter med föräldrarna dagligen vid lämning och hämtning. Hammarlundens rektorsenhet F-6 har en särskild informationsträff för föräldrar till sexåringar och barnintervjuer gällande fritids inför utvecklingssamtal. Fritids har även gemensamma föräldramöten planerade tillsammans med skolan.

Resultat

Enligt enkätundersökningen 81 % av eleverna att de har en fungerande IUP, vilket är en förbättring med 21 % jämfört med förra mätningen. 74 % av föräldrarna upplever att deras barn har en fungerande individuell utvecklingsplan, vilket är en förbättring med 14 %.

De flesta ur personalen fick under året utbildning i Fronter. Några lärare har anammat Fronter även i undervisningen och använder det för information, läxor och uppgifter till eleverna. Det stora flertalet har dock inte kommit så långt ännu.

Stort fokus har lagts på att uppmuntra föräldrar att logga in i fronter för att följa sitt barns skolgång. Under året har arbetet med föräldrainloggningar utökats till att även inkludera föräldrar till barn inom förskolan. Det är viktigt att samarbetet mellan barnens vårdnadshavare och personalen på rektorsenheten fungerar bra och att samverka utgår

från öppenhet, ömsesidighet och respekt. Fronter främjar den täta föräldrakontakten vilket skapar goda förutsättningar för barnens utveckling och inläring.

Som ett led i förbättringsarbetet finns nu rutiner för synpunkthantering i syfte att bättre kunna ta emot, bemöta och besvara brukares synpunkter.

Analys och bedömning av måluppfyllelse

Beträffande elevers och föräldrars uppfattning kring en fungerande IUP så varierar resultatet mellan enheterna. För elevernas del varierar deras uppfattning mellan 76 % och 100 %. Föräldrarna har en liknande spridning mellan 64 % och 85 %. De enheter som inte har full måluppfyllelse (100 %) behöver till nästa mätning fortsätta att arbeta med mål och IUP för att till nästa mätning uppnå full måluppfyllelse.

Enheternas egna bedömningar av måluppfyllelsen varierar mellan tre och fyra på en femgradig skala.

Arbetet med Fronter och hemsidan bedöms av många enheter som väsentligt för att verksamheterna ska hålla en jämn och hög nivå på informationen till föräldrar och elever. Tydlig och likvärdig information möjliggör jämförelser i kvalitet mellan skolor och förskolor.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Förvaltningen ska även fortsättningsvis erbjuda utbildning i fronter för personal och även rikta insatser mot elever och föräldrar för att samtliga intressenter ska kunna känna sig trygga i systemet. Stöd kring utvecklingen av fronter och hemsidorna erbjuds kontinuerligt i förvaltningens webbredaktörsgrupp där diskussioner kring förbättringar kommer att fortlöpa. Fronter ska användas i vidare mening för frånvarohantering och IUP så att föräldrar löpande kan följa sina barns utveckling. Det är viktigt att vara tydliga med målen både muntligt och i fronter för att föräldrar ska känna sig mer delaktiga. Vikt läggs även vid att diskutera vad begreppet ”en fungerande IUP” innefattar för att säkerställa att samtliga iblandade är överens av vad detta betyder.

Diskussioner kring bemötande, god kvalitet och tillgänglighet ska fortsätta. Föräldrar kommer på olika sätt att bli delaktiga i förbättringsarbetet för att resultatet över tid ska förbättras. Dialogen med föräldrar bör ske på föräldramöten utifrån enhetens resultat. Enheterna behöver arbeta mer aktivt med IUP: n med samtliga elever och föräldrar för att uppnå full måluppfyllelse.

Övergång och samverkan

Mål

Ett förtroendefullt samarbete mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att stödja och berika barnets/elevens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål som gäller för respektive verksamhet. Barns/elevens lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år. Vid övergången till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn/elever som är i behov av särskilt stöd.

- Gemensamt utvecklingsarbete inom matematiken ska genomföras i perspektivet 1-16 år.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Del av personalen har deltagit i en matematikutbildning som genomförts av RUC (Regionalt Utvecklings Centrum) vilket bidrar till att matteutvecklingen drivs framåt. Deltagarna i utbildningen gör studiebesök på andra enheter och i andra åldersgrupper för att vidga sitt perspektiv och utbyta erfarenheter.

Kommunens matematikutvecklare arbetar övergripande med styrgrupp och lärgrupper i matematik med perspektivet 1-16 år i syfte att fortsätta utvecklingsarbetet mot förändrad matematik. I det arbetet handleder och leder hon även studiecirkel i matematik.

Vid utbildningsinsatserna är det viktigt att personal förstår sin del i helheten och att de är medvetna om att de vet vad arbetet leder till.

Samarbetet med specialpedagogerna fortsätter att utvecklas för att göra dem delaktiga i övergångar mellan olika stadier och speciellt för elever i behov av särskilt stöd.

Kontakten med föräldrar har ytterligare utvecklats så att de känner sig delaktiga och trygga i övergångarna. Fadderverksamheten har utvecklats på flera enheter där de större barnen stöttar de mindre. Faddrarna finns med i övergångarna mellan stadierna vilket ökar barnens trygghet och gör att de yngre barnen vågar hävda sig tillsammans med äldre barn. Spontana möten sker återkommande mellan fadderklasserna och samarbete sker i form av gemensamma temaarbeten, aktiviteter och firanden vid högtider.

Förskolan

Rutiner finns utarbetade för övergång mellan förskola och förskoleklass och det samarbetet fungerar bra.

Specialpedagogens helhetssyn och kompetens tas tillvara bättre och vid barnkonferensernas verksamhetsdiskussioner ägnas särskild uppmärksamhet till barn i behov av särskilt stöd.

Inom Lunnas rektorsenhet besöker barnen sin blivande förskola och pedagogerna i förskoleklassen besöker barnen på förskolan. Föräldrar har samtal med avlämnande och mottagande pedagog för att ge en ömsesidig bild av barnet.

Förskoleklass

Under senare delen av våren börjar inskolningen från förskola till förskoleklass. Här sker bland annat överlämnandesamtal mellan avlämnande förskollärare eller dagbarnvårdare, föräldrar och mottagande förskollärare.

Blivande klasslärare i år 1 träffar och arbetar regelbundet med förskoleklassen under våren för att lära känna barnen.

Lillängens rektorsenhet har ett nära samarbete mellan förskola och fritids. De större barnen som ska skolas in i förskoleklass gör detta på ett naturligt sätt genom att de ibland deltar i skolans och fritids aktiviteter redan som 5-åringar. Barnen får därmed lära känna sin nya verksamhet under en längre tid vilket förbereder dem och gör övergången lättare.

Skolan

Skolans personal har deltagit i kommungemensamma studiedagar och utvecklingsarbete i matematik tillsammans med förskolans personal.

Det finns utarbetade rutiner som följs vid övergångar. Vid dessa övergångar ges särskild uppmärksamhet till elever i svårigheter. Alla skolor arbetar även efter de framtagna rutinerna för språkarbetet vid övergångarna år 3-4 och 6-7.

Förskollärarna i förskoleklass och specialpedagogerna använder metoden TRAS (Tidig Registrering Av Språkutvecklingen) för att underlätta övergången mellan förskola och förskoleklass.

I och med att fritidspedagogerna finns med under skoldagen, både i förskoleklass och grundskola, så blir övergången mellan skola och fritids naturlig. Detta förstärks av att lokalerna för skola och fritids ofta är gemensamma.

Kommunens två 7-9-skolor samarbetar för att öka gemenskapen mellan kommunens elever och personal. Samarbetet innefattar ett gemensamt ämnesområde för de båda skolorna inom samhällorienterandeämnen. Samarbetet har också utvecklats inom ramen för betyg och bedömning där samsynen har ökat vilket skapar en ökad likvärdighet i bedömningen.

Skolbarnsomsorg (fritids)

Mottagande fritidspedagog har extra tid i förskolan för att lära känna barnen inför skolstarten. Fritidspedagogerna arbetar även i förskoleklass och grundskola vilket ökar samarbetet. Personalens kompetenser utnyttjas därmed gränsöverskridande. Genom att fritidspedagogerna arbetar inom den samlade skoldagen kan de arbeta vidare med exempelvis den sociala kompetensen under tid på fritids.

Särskolan

När särskolan ska ta emot en ny elev läggs vikt vid att eleven och föräldrarna ska känna sig trygga. Verksamheten visas upp, pedagogerna besöker eleven i dess nuvarande miljö och

pratar med pedagogerna. Ett personligt schema för inskolning görs därefter upp.

Vid övergången mellan år 6 och år 7 har grundsärskolan en individuell inskolning som varierar i tid. Personalen träffas vid flera tillfällen och har överlämnandekonferenser.

Personalen vid kommunens olika grundsärskolor träffas och diskuterar bland annat inkludering och IUP.

Vid övergång till gymnasiet får eleverna möjlighet att prova på verksamheterna utifrån behov innan de börjar. Man utgår från varje elevs möjlighet att delta i grundskoleklassen särskola/grundskola i den dagliga undervisningen.

Resultat

Det ökade samarbetet mellan förskola och skola har ökat förståelsen för enheternas olika förutsättningar i sina verksamheter. Barnen känner sig tryggare och vet vad som väntar dem eftersom de känner personalen och känner till lokalerna. Pedagogerna i skolan får en god förkunskap om kommande elevers behov. Satsningen på matematik i perspektivet 1-16 år har över tid gett bättre resultat. Förståelsen och kunskapen hos personalen har ökat, vilket betyder att alla i organisationen har kunskap om sin del i helheten.

Förskolan

Barnen besöker sin blivande skola. Barnets föräldrar har samtal med både avlämnande förskollärare och mottagande för att ömsesidigt ge sin bild av barnet.

Det finns olika planer på varje skola för hur övergången till förskoleklass ska se ut. Det gör att personalen blir osäkra på hur situationen ska hanteras. Dock upplever föräldrar och barn att övergången känns trygg. En kartläggning över barn i behov av stöd har gjorts.

På Hallersruds rektorsenhet är förskolans pedagoger mycket delaktiga i överlämningen, eftersom man är med vid överlämningsamtalen med föräldrar och mottagande pedagoger.

Skolan

Barn och föräldrar upplever övergångarna som trygga och dokumentationen runt eleven ger möjlighet till kontinuitet i utveckling och lärande.

Det gemensamma utvecklingsarbetet i matematik ses som positivt och man märker att samarbetet och erfarenhetsutbytet mellan lärare har ökat. Matematiken har i större utsträckning vävts in i andra ämnen, eleverna har upptäckt att det är en del av vardagen.

De gemensamma dagarna på skolorna skapar gemenskap och utbyte mellan klasser.

Övergångar för elever i svårigheter fungerar bra. Övergångar inom enheterna fungerar som regel bra, det är vid övergångar mellan enheter som rutiner kan se olika ut.

Arbetet med rutiner för språkarbete vid övergångarna år 3-4 och 6-7 behöver förstärkas och fördjupas för att ge ökad kunskap åt organisationen.

Skolbarnsomsorg (fritids)

Genom att fritidspedagogerna finns med även i grundskolan så kan de arbeta vidare i fritidsverksamheten med exempelvis den sociala kompetensen.

Särskolan

Delaktigheten i grundskoleklass medför att eleverna har behållit eller skapat ett umgänge med elever i grundskolan. Den individuella utvecklingsplanen ger en större helhetssyn och kommer att underlätta om ett byte av skolform skulle bli aktuell. Personalen på särskolan upplever att eleverna känner sig trygga och förtrogna med sin nya miljö efter inskolningen. De mottagande pedagogerna har via inskolningen skaffat sig en ordentlig bild av eleven. Arbetet med elevportfolio gör att elevens lärande får kontinuitet vid övergångar. Eleverna i grundskoleklassen och grundsärskolan har via sin samverkan närmat sig en inkluderad verksamhet. Denna samverkan har stärkt relationerna mellan elever och pedagoger.

Analys och bedömning av måluppfyllelse

Enheterna bedömer måluppfyllelsen till tre eller fyra på en femgradig skala.

Överlämningarna från förskola till förskoleklass fungerar bra mellan enheterna.

Specialpedagogernas kompetens och arbete inom verksamheterna ger tydliga utslag i övergångarna. Dokumentationen ger möjlighet till kontinuitet i utveckling och lärande.

Personal som arbetar över klass- och stadiegränser skapar flexibilitet och samhörighet.

Mål inom särskolan är väl uppnådda utifrån varje elevs förutsättning. Föräldrar och elever är trygga och väl förberedda vid övergångar. Elever som är integrerade i grundskolan utvecklar ett större självförtroende i sina relationer.

För att arbetet med språkutveckling ska vidareutvecklas kan kompetensutvecklingsinsatser behövas. All pedagogisk personal behöver förstå hur deras arbete påverkar barnens och elevernas fortsatta läs- och skrivutveckling.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Bestämma tid för när på hösten som återkopplingen från förskoleklass till förskola ska ske.

Vi bör ha fler gemensamma studiedagar i perspektivet 1-16 år vilket ger en bra förståelse för det mål man jobbar mot, ökad samverkan och erfarenhetsutbyte. Det är viktigt att tidigt informera om skolplacering och förskoleklass till förskolans personal och föräldrar. Flera enheter anger att det behövs rutiner vid överlämningssamtalet som ökar barnets/elevens medverkan och delaktighet. Information om elevens sociala kompetens önskas. För ökad måluppfyllelse behövs kompetensutvecklingsinsatser inom både språk och matematik i perspektivet 1-16 år där elevers språkutveckling år 4-6 behöver prioriteras.

Skolan och omvärlden

Mål

Eleverna ska få underlag för att välja fortsatt utbildning. Den obligatoriska skolan ska ha en nära samverkan med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med näringslivet och närsamhället i stort. Som ett led i den fortsatta utvecklingen ska förvaltningen initiera och organisera dagar för erfarenhetslärande för att lyfta goda exempel.

- Motivationsskapande utbildningsinsatser ska erbjudas till personal som ej deltog 2007.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Förvaltningen initierade under 2008 arbetet med entreprenöriellt lärande som bland annat innefattade entreprenörsdagen i oktober 2008 med erfarenhetsutbyte för all personal.

Kommunens omvärldsgrupp, med representanter från alla enheter, planerade och genomförde Hammarö kommuns första entreprenörsdag i oktober 2008. Syftet med entreprenörsdagen var att visa upp exempel på det goda arbete med entreprenörskap som bedrivs inom för- och grundskola utifrån kvalitetsredovisningen 2007. Entreprenörsdagen gav unika möjligheter för medarbetare att ta del av varandras arbete och därigenom utbyta kunskaper och erfarenheter. Dagen handlade om hur vi stimulerar initiativ, kreativitet och ansvar, samt hur vi uppmuntrar nyfikenhet och förmågan till problemlösning. Aktiviteterna kretsade även kring hur vi bidrar till att stärka tron på den egna förmågan, och även hur vi arbetar för att öka inflytandet och delaktigheten. Nästa entreprenörsdag kommer att äga rum den 26 februari 2010.

Förskolan

Inom förskolan arbetar man med att stärka varje barns självkänsla för att våga. Genom att lyssna och ta tillvara på barnens idéer ger man ytterligare möjligheter för barnen att ta sig an utmaningar och se möjligheter.

Närmiljön är viktig i den dagliga verksamheten. Dagbarnvårdarna är dagligen på utflykter med barnen över hela Hammarö. Förskolorna gör skogsutflykter, besök i lekpark, miljöstationer och återvinningscentraler.

Barnen på Mörtvägens rektorsenhet arbetar mycket med flaggor, länder på kartor, djur och miljöer i andra länder. De läser böcker från olika kulturer och samtalar kring likheter och olikheter.

Nolgårds rektorsenhet har en kulturansvarig i samarbete med bland annat biblioteket.

Förskolorna besöker biblioteket och har en hylla för utlåning av böcker.

Förskoleklass

Med utgångspunkt i leken tar man tillvara på den kreativitet som skapar lärande. Att ta tillvara på barnens egna idéer stärker tron på deras egen förmåga.

Skolan

Närmiljön är viktig för klasserna både vad gäller undervisning och lek och rörelse.

Vid prao är närmiljö och kontakter viktigt, men elevernas egna förslag och kreativitet uppmuntras och tas tillvara i största möjliga mån.

Skolorna gör besök på bibliotek, museer, teater, affärer, fabriker, kyrkan med mera.

Skolorna bjuder även in föräldrar och kulturarbetare till skolan för att med sina kompetenser föra in omvärlden i skolan.

Många olika projekt genomförs där eleverna får sälja egna alster eller samla in pengar, och där pengarna sedan går till olika former av välgörande ändamål. Bland annat har Götetorps rektorsenhet en återkommande solidaritetsvecka kring ett speciellt tema med aktiviteter och insamling till ett speciellt utvalt ändamål. Hammarlundens rektorsenhet F-6 har anordnat olika solidaritetsaktioner såsom deras årliga Regnskogsbasar samt deltagande i aktion Julklappen. Barnen har varit på stadsvandring i samband med undervisning i Karlstads historia. De har jobbat med Teknikspanarna som handlar om entreprenörskap och genomfört temat "Vårt Hammarö" där fokus har varit på att titta på elevernas omvärld och undersöka vad som finns i den egna kommunen.

En väl fungerande SYV-verksamhet finns (Studie- och Yrkes Vägledare). Inför gymnasievalet får eleverna göra studiebesök på gymnasium och lärarna stöttar och inspirerar eleverna att välja utifrån sina förutsättningar, förmågor och önskemål oavsett kön eller tradition.

Utifrån 7-9-skolornas årliga kreativetsdagar söktes anslag från regeringens satsning "Skapande skola". Mörmö rektorsenhet 7-9 och Hammarlundens rektorsenhet 7-9 beviljades bidrag vilket möjliggjorde kulturupplevelser och möte med professionella kulturarbetare. Under hösten arbetade eleverna med ett kulturellt smörgåsbord där eleverna fick välja mellan att arbeta med musik, dans, drama, konst (väggmålning) eller film. Inom Hammarlundens rektorsenhet 7-9 är internationalisering ett mål och man arbetar bland annat med projektet Hej Colombia Hola Sverige. I olika lärgrupper har samverkan skett med gymnasiet främst inom språkundervisningen. Samtliga klasser har arbetat med Skogen i skolan där undervisning sker i skolskogen, i naturens eget klassrum.

Skolbarnsomsorg (fritids)

Skolbarnsomsorgen har många aktiviteter som stimulerar eleverna till problemlösning och kreativt tänkande. Barnen inom skolbarnsomsorgen lär känna sin omvärld på olika sätt. De reser bland annat med kollektivtrafik och besöker badhus, restauranger och bibliotek.

Särskola

Eleverna har praktik på olika arbetsplatser och i olika gymnasieprogram för att öka sin omvärldsuppfattning. De får också information med studiebesök inför gymnasiet. Särskolan på Lillängens rektorsenhet har arrangerat "öppet hus" där tjänstemän, politiker, förvaltningschef, rektorer och personal inom barnomsorg och skola var inbjudna. Pedagogerna och eleverna visade då upp sina lokaler och sin verksamhet för omvärlden. Representanter från särskolan deltog i entreprenördagen 2008 och visade upp flera goda exempel från deras verksamhet.

Resultat

Förskolan

Barnen är medvetna om närmiljön och dess betydelse. Barnen är kreativa, tror på sin egen förmåga och vågar ta egna initiativ. Personalen får inspiration till att vidareutveckla det kreativa arbetet.

Det finns gott om lärande miljöer utanför förskolans staket och väggar. Omvärlden kan vara så nära som grannens avdelning. Genom att utnyttja lokaler och lärande miljöer väl behöver inte alla köpa allt. Resurserna utnyttjas och används av fler inom förskolorna.

Skolan

Eleverna utvecklar sin kreativa förmåga och omvärldsorientering samt visar nyfikenhet. På Hallersruds skola arbetar man mycket med miljöfrågor och engagerar eleverna, vilket har resulterat i att man fick kommunens miljöstipendium 2007, samt utmärkelserna Grön Flagg och Skola för hållbar utveckling.

Prao är uppskattat bland eleverna och ger en inblick i arbetslivet, liksom de olika studiebesöken som skolorna gör. Arbetet utvecklar elevernas kreativitet och självständighet i olika sammanhang. Eleverna ökar också sina kunskaper och sin förståelse för omvärlden. I samband med att hitta platser att praktisera på har eleverna visat stor företagsamhet och ansvarstagande för att hitta arbetsplatser som de verkligen vill vara på.

Inom Mörmo rektorsenhet F-6 har genomfört projekt Gatan vilket har gett eleverna större kunskap om närmiljön och en vidgad omvärldsuppfattning. Ett ökat intresse kring företagande har visat sig hos eleverna, samt ett ökat intresse för vad de vill arbeta med. Hammarlundens rektorsenhet 7-9 anger att gymnasiebesöken har lett till att eleverna får det underlag de behöver för val till gymnasiet. Eleverna har träffat många olika yrkeskategorier. Eleverna har visat uppskattning och efterfrågat fler studiebesök och liknande aktiviteter. 99 % av eleverna på Hammarlundens skola 7-9 kommer in på sitt förstahandsval på gymnasiet. Få av skolans elever avbryter sina gymnasiestudier eller byter program vilket tyder på en bra vägledning i form av studiebesök, information och dialog.

Särskolan

Elevernas val av gymnasielinje har blivit lättare då de haft möjlighet att besöka och praktisera på olika linjer. Det är sällan som elever byter gymnasielinje trots att möjligheten finns.

Analys och bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms till mellan tre och fyra på en femgradig skala.

Arbetet som redan görs inom förskolan upplevs stämma bra överens med de mål som finns i planen för entreprenörskap som tagits fram. Barn och elever är kreativa, spontana och ser möjligheter vilket är ett gott tecken för att kreativiteten stimuleras.

Man ser Skapa och lära-projektet som en del i att öka det entreprenöriella tänkandet hos både elever och pedagoger.

Resultatet från entreprenördagen var ett positivt erfarenhetsutbyte mellan personal med unika möjligheter att samtala med varandra och ta del av goda exempel på varandras arbete. Utifrån den positiva responsen under dagen och resultatet från utvärderingen så kommer entreprenördagen att fortsätta att anordnas i Hammarö kommun. Detta är bland annat ett viktigt steg i kompetensutvecklingen för all pedagogisk personal i kommunen.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Vi ska fortsätta ta tillvara på barnens egna kreativa idéer.

Mer samarbete över avdelningsgränserna inom förskolan ger ännu större möjlighet att besöka omvärlden. Enheterna ska också fortsätta att göra studiebesök och prao samt bjuda in fler föräldrar att prata om arbetslivet.

Lillängens rektorsenhet anger att vi bör öppna upp skolan än mer för omvärlden genom fler besök utanför skolan och fler besökare i skolan.

Nolgårds rektorsenhet vill utöka samarbetet med universitetet kring de VFU: are (studenter som utbildar sig till förskollärare och har VerksamhetsFörlagd Utbildning) som har praktikperioderna förlagda på området. Man vill utveckla arbetet med handlingsplanen som kan göra handledarna mer säkra över vad som krävs av dem som handledare.

Bedömning och betyg

Mål

Vid Hammarö kommuns skolor ska eleverna bedömas på ett likvärdigt sätt. Personalen inom förskola och skola behöver kunskap i bedömning och betyg i perspektivet 1-16 år.

- Personalen ska erbjudas kompetensutveckling inom bedömning/betyg, nya nationella prov m.m.

Insatser/åtgärder för att nå målen

Bildningsförvaltningens utvecklingsledare har följt upp resultat utifrån de gemensamma mätinstrumenten. Skolorna använder de kommunövergripande mätinstrumenten och rapporterar in resultaten.

Under 2008 avslutades det förvaltningsövergripande arbetet med bedömning och betyg, vilket pågått sedan 2006.

Hammarö kommun har utarbetat en kommungemensam blankett där man avger skriftligt omdöme varje termin. På enheternas pedagogiska konferenser har man diskussioner hur man implementerar de nya målen i undervisningen.

Personal inom förskoleklass och år 1-3 har även fått information kring de nya målen och nationella proven i år 3 för att möjliggöra en god provsituation med elevnära material, samt en likvärdig bedömning.

Förskolan

TRAS (Tidig registrering av barnets språkutveckling) används.

Personalen har fört diskussioner hur man ska använda den individuella utvecklingsplanen i förskolan och även kommunicerat detta med föräldrarna.

Barnkonferenserna har utvecklats inom Mörtvägens rektorsenhet och numer deltar hela arbetslaget.

Skolan

De båda 7-9-skolorna har ämnesvisa kontakter för att samverka kring betyg och bedömning. De har avsatt tid till lärarna för gemensamma rättningar inom de ämnen som ingår i nationella prov. Lärare från de båda 7-9-skolorna deltar i referens- och lärgrupper med lärare från andra grundskolor och gymnasieskolor.

Hammarlundens skola 7-9 uppger att många lärare anser sig blivit bättre på att förklara och tydliggöra läroplanens mål för eleverna, framförallt strävansmålen.

Många arbetar med att utveckla användandet av individuella utvecklingsplaner.

På Mörmo rektorsenhet F-6 har eleverna fått en målbok där målen tydliggörs. Där gör eleverna en självvärdering och läraren gör en lärarvärdering efter avslutat arbetsområde.

Möjlighet finns också att göra kamratvärdering.

Särskolan

Särskolan har under året börjat använda den IUP (Individuell utvecklingsplan) som även finns i grundskolan och omfattar både kunskapsmål och sociala mål. Målen tydliggörs för eleverna. Personalen har deltagit i föreläsningar om betyg och bedömning.

Hammarlundens rektorsenhet 7-9 har diskuterat möjligheterna, för elever som är inkluderade i ett ämne i grundskolan, att få slutbetyg i det grundskoleämnet. De har tagit fram ett nytt material där de dokumenterar och synliggör elevernas resultat.

Resultat

Förskolan

De föräldrar som vill upprättar tillsammans med personalen en IUP för sitt barn. Personalen upplever diskussioner och erfarenhetsutbyte med kollegor som positivt och givande. Barnkonferenserna har hjälpt till att synliggöra barn i behov av stöd och konkreta insatser har hjälpt till att stötta personalen i deras arbete med barnen. Personalen har fått en god hjälp att synliggöra barnets utveckling via bedömningsunderlagen i samverkan med föräldrarna.

Skolan

Mycket arbete läggs på att tydliggöra målen för eleverna.

Det är ett bra samarbete mellan lärare på 7-9-skolorna för en likvärdig betygssättning, både inom och mellan arbetslagen. Lärarna har blivit mer insatta i betyg och bedömning och är mer medvetna om att använda olika typer av mätinstrument för att tillgodose olika elevers särskilda behov. Lärarna arbetar mer målinriktat och flera enheter anger att de har blivit bättre på att kommunicera målen ihop med föräldrar och elever.

Allt fler elever är aktivt delaktiga i sin IUP, och personalen vet var varje barn står i sin utveckling. Utifrån deras behov och resultat aktiverar och stimulerar man eleven till fortsatt lärande. Arbetet med att stärka gruppkänslan och tillhörigheten har gett ett positivt resultat. Mörmo rektorsenhet F-6 anger att när de arbetar tematiskt tas aktuella mål inom de ämnen som ingår i temarbetet fram. Blanketten för skriftliga omdömen används.

Särskolan

Målen som eleverna ska ha uppnått utifrån sina förutsättningar påvisas mer för eleverna i samband med det dagliga arbetet.

Analys och bedömning av måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms till mellan tre och fyra på en femgradig skala.

Förskolorna tycker det är viktigt att de inte är barnen som ska uppfylla något mål eller betygsättas, utan verksamheten.

De gemensamma mätinstrumenten underlättar att göra en likvärdig bedömning av elevernas prestationer.

Ämneskonferenserna mellan de båda 7-9-skolorna är bra som grund för en likvärdig bedömning på skolorna.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse

Ha fortlöpande utbildningar i TRAS.

Fortsätta arbetet med betyg och bedömning inom alla ämnen och arbeta mer målinriktat tillsammans med eleverna. För att skapa större säkerhet och likvärdighet i bedömningar erbjuds forum för lärare år 1-3 och upp till år 4-6.

Enheterna ska bli ännu bättre på att göra målen tydliga för elever och föräldrar och utveckla en metod för att öka elevernas förmåga till självskattning.

Enheterna ska fortsätta de pedagogiska diskussionerna i arbetslagen där arbetslagen tar upp kritiska moment i barns och elevers lärande, influerat av Learning study. Enheterna ska arbeta med mer Learning Study vilket är en metod som handlar om att arbeta ihop med universitet för att studera sitt eget och varandras arbete. Det är ett sätt att systematiskt undersöka och utveckla undervisningen i syfte att förbättra elevernas lärande.

Lillängens rektorsenhet anger att enheterna bör ägna mycket tid till diskussioner kring undervisningen, arbetsmaterial, arbetsmetoder och gemensamma bedömningsgrunder så att fler elever når målen och att bedömningen känns rättvis för både elever, pedagoger och vårdnadshavare.

Hammarlundens rektorsenhet F-6 anger att lärarna behöver förbättra sin bedömarkompetens vilken i sin tur är sammankopplad med kursplanekompetensen.

Personalen behöver få en ökad insikt i vad egentligen den nya förordningen syftar till och hur den kan gagna elevens kunskapsutveckling.

Mörmo rektorsenhet 7-9 ska lägga särskild vikt åt att minska skillnaderna mellan flickors och pojkars studieresultat. Till nästa läsår startar Mörmoskolan 7-9 läxhjälp, eftersom pojkar är sämre på att göra läxor. På så sätt kan betygsskillnaderna mellan könen minska.

Uppföljning och utvärdering

Mål

Bildningsförvaltningen följer upp olika resultat samtliga år i grundskolan och sarskolan. Vissa resultat redovisas till bildningsnämnden, övriga används för fortsatt utvecklingsarbete. Likabehandlingsplanen utvärderas.

- Hösten 2008 följer förvaltningen upp elevers och föräldrars upplevelse av verksamheten där bemötande, tillgänglighet och god kvalitet är prioriterade områden.

Insatser/åtgärder

Kvalitetsredovisningen är vid många enheter ett levande dokument som används i planerings- och utvecklingsarbetet.

Kommunövergripande enkäter har gått ut till elever och föräldrar under 2008 kring ett antal områden, såsom bemötande, tillgänglighet och kvalitet.

Inför personalens planeringsdagar går man igenom rutiner och arbetsplaner och utvärderar dessa. Likabehandlingsplanen ses över årligen och delges alla nya medarbetare och nya mål formuleras.

Utvecklingssamtal sker på alla enheter mellan elever, föräldrar och personal.

Resultat från år 1, 5 och 9 redovisas till bildningsnämnden och övriga resultat används för internt utvecklingsarbete mellan förvaltning och rektorsgrupp. I resultatet av bildningsförvaltningens enkät till elever och föräldrar redovisas andelen 4: or och 5: or på en femgradig-skala som måluppfyllelse.

Förskolan

Personalen inom förskolan har under året arbetat med självskattning på en rad olika områden, exempelvis jämställdhet, lekens betydelse och samspel med föräldrarna.

Nolgårds rektorsenhet har jobbat fram en vikariepolicy som på ett aktivt sätt har fortsatt att utvecklas på avdelningarna. Resultat har blivit en vikariepärm där all information vikarien behöver sitter i.

Mörtvägens rektorsenhet har vidareutvecklat sin information till vikarier och medarbetare genom att ta fram en folder med information om arbetet på förskolorna.

Skolan

Uppföljning av elevernas arbete sker kontinuerligt genom veckovisa uppföljningar, diagnoser och prov. Klassråd och enhetsråd följer kontinuerligt upp arbetsmiljön på skolorna. Flera enheter har delat ut en förenklad version av Likabehandlingsplanen till eleverna. Där beskrivs hur skolan arbetar mot diskriminering och annan kränkande behandling, samt vilka förväntningar lärare, elever och föräldrar kan ha på varandra.

Lillängens rektorsenhet har schemalagt Må-Bra som ägnas åt att diskutera och på varierande arbetssätt jobba med hälsa, likabehandling och kamratskap.

Särskolan

Uppföljningar görs genom kontinuerliga samtal med elever och föräldrar, både enskilt och i grupp. Diskussioner kring värdegrundsfrågor är ständigt återkommande och likabehandlingsplanen presenteras vid höstterminens start för både elever och föräldrar.

Åtgärder för förbättringar

Fortsätta att utvärdera och reflektera över utfört resultat av verksamheten vid planeringsdagar. Resultatet av kvalitetsredovisningen utgör en grund för fortsatt utveckling.

Eventuellt bör enkätundersökningen 2010 genomföras med samtliga föräldrar i förskola och skola istället för med ett mindre urval föräldrar.

Det är viktigt att lärarna regelbundet följer upp skolans regler och konsekvenser med eleverna.

Lunna rektorsenhet vill arbeta ännu mer med bemötande och delaktighet för att barn och föräldrar ska känna sig väl bemötta och uppleva att verksamheten är tillgänglig och har god kvalitet. Detta ska de göra genom att tydliggöra uppdraget och kärnverksamheten både för personalen och föräldrarna.

Mörmo rektorsenhet F-6 anger att de ska bli bättre på att kontrollera att eleverna rör på sig varje dag och ge dem fler möjligheter till det under skoldagen. De lärare som håller på att bygga upp matematik och naturkunskap-verkstan har erbjudit föräldrar utbildning i hur de kan stötta sina barn med matematiken. Övriga lärare ska ta del av detta arbete så att de kan utbyta erfarenheter så att alla elever kan ta del av verkstan i matematik och naturkunskap.

Nästa år ska pedagogerna på Lillängens rektorsenhet dokumentera varje lektion i Må-Bra-projektet för att på så sätt ska kunna inspirera varandra. Förskolans pedagoger ska avsätta mer tid för skriftlig utvärdering av temaarbeten.

Antimobbningsteamet på Hammarlundens rektorsenhet 7-9 har skapat ett samarbete med elevrådets elevskyddsombud. Detta samarbete vill de utveckla och förbättra genom ett ökat inflytande på elevens arbetsmiljö. De ska även följa upp undervisningen för elever i årskurs 9 i matematik A. Elever från Hammarlundens skola 7-9 och Mörmoskolan 7-9 erbjuds att läsa gymnasie matematik redan i årskurs 9. Kursbetyget registrerar eleverna då de börjar på gymnasiet och då betyget är registrerat kan de börja läsa matematik B direkt på gymnasiet. Om eleven väljer att inte registrera betyget får han/hon läsa om kurs A. Resultatet för 2008 blev mycket bra, av de tolv elever i årskurs 9 som skrev examensprovet hade 7 stycken MVG och resten VG. Detta arbete ska följas upp och utvärderas för att utvecklas vidare.

Detta ska förskola och skola arbeta med under 2009

Utifrån enheternas kvalitetsredovisningar och bildningsförvaltningens uppföljningar fortsätter det gemensamma utvecklingsarbetet i perspektivet 1-16 år.

Utvecklingsarbete som förvaltningen prioriterar under 2009 är stöd i arbetet runt mål och nationella prov i år 3, samt fortsatt arbete med läs- och skrivsvårigheter och matematik upp till 16 år.

Som ett led i samverkan med föräldrar ska under 2009 servicedeklarationer tas fram för förskolans verksamhet.

Arbetet i samverkan med social- och serviceförvaltningen i syfte att främja barns och ungas hälsa är också prioriterat.

Kreativa arbetssätt och individuellt anpassade läroprocesser ska stimuleras och bland annat ska metoden Learning Study utvecklas på enheterna.

Arbetet med IUP (Individuell Utvecklings Plan) med målsättningen att samtliga enheter ska använda utvecklingsplanen för dagligt målarbete och i uppföljning och utvärdering med elever och föräldrar både i förskola och skola.

Vi kommer också att satsa på arbete runt miljö och hälsa för att öka elevernas medvetenhet.

Ett övergripande arbete för en förskola och skola för alla barn och elever ska fortsätta. Elevhälsoteamet behöver inkluderas mer i det förebyggande arbetet.

I arbetet med en förskola och skola för alla finns Specialpedagogiska Skolmyndigheten med som stöd.

Förutom detta övergripande arbete kommer varje enhet att fortsätta sitt utvecklingsarbete utifrån uppsatta mål.

Hammarö 2009-04-30

Josefin Larnemark
Informatör

Lena Edwinson
Utvecklingsledare